

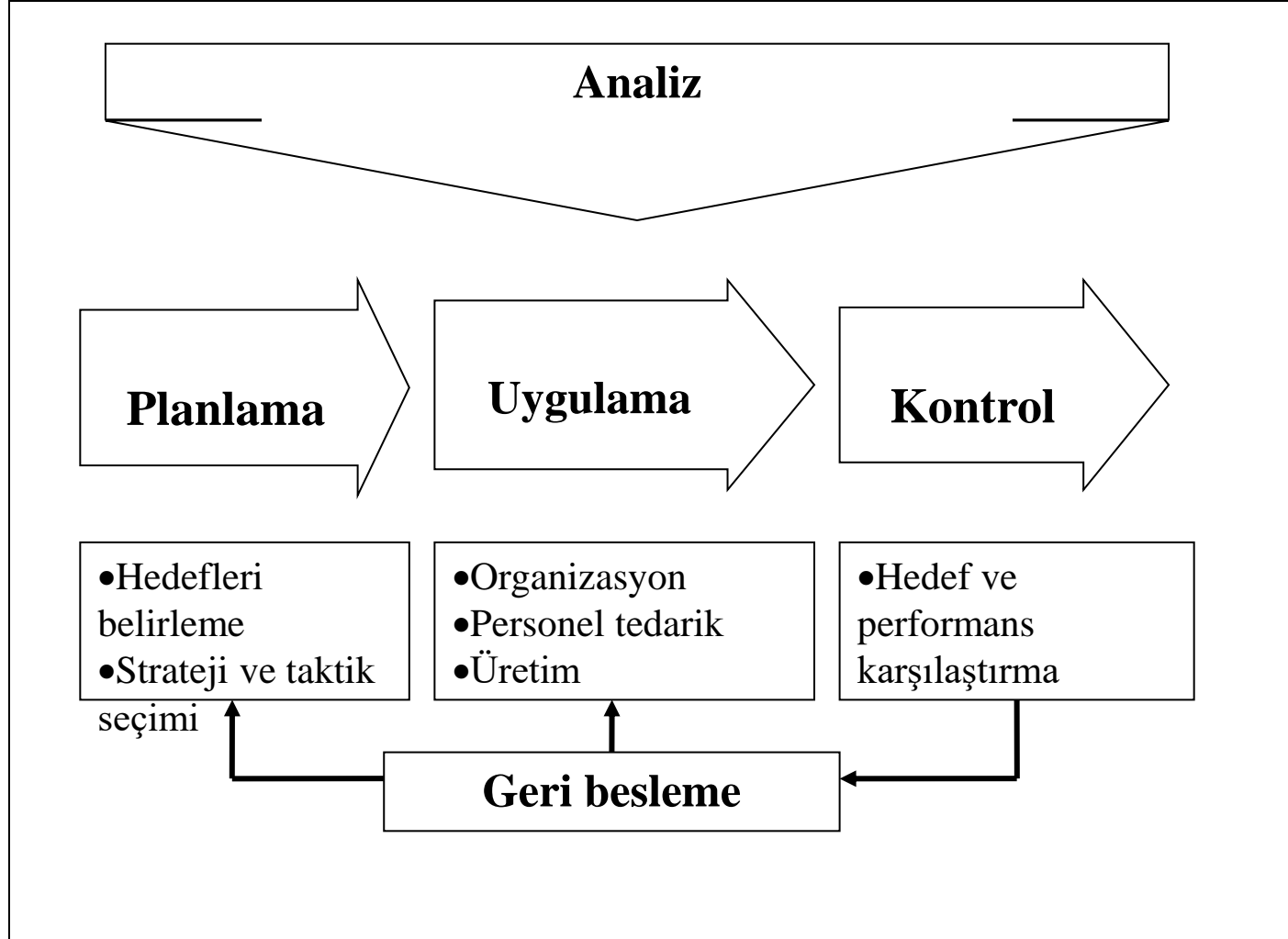
PAZARLAMA YÖNETİMİ ve STRATEJİK PAZARLAMA PLANLAMASI

- PAZARLAMA YÖNETİMİ
- STRATEJİK PAZARLAMA PLANLAMASI SÜRECİ
- Durum Analizi
- Pazarlama Amaçlarının Tespiti
- Pazarlama Stratejisi Geliştirme
- Pazarlama Programlarının Geliştirilmesi
- Pazarlama Programlarının Uygulanması
- Performans Değerlendirme ve Geri Besleme

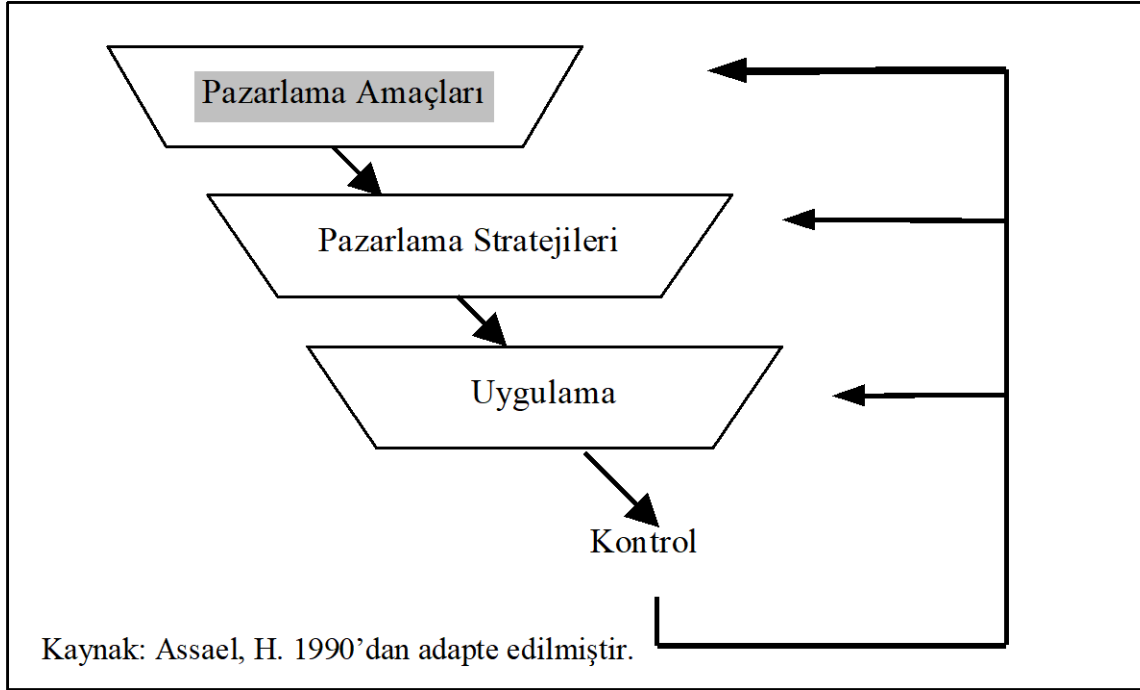
İşletme Yöneticisinin Temel Görevleri

- Planlama
- Uygulama
- Kontrol

Temel bir yönetim sürecinin şematik gösterimi

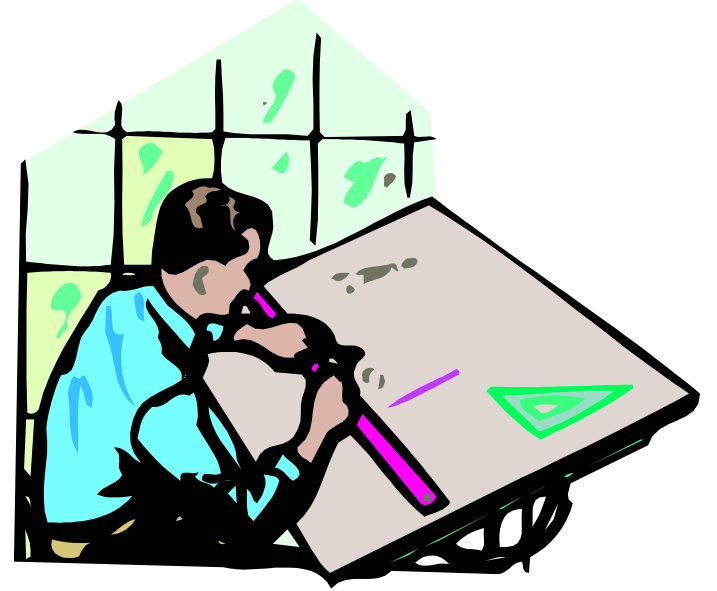

Şekil 12.2 Pazarlama Yönetimi Süreci

Pazarlama planlaması,

- işletme amaçları doğrultusunda hazırlanan ileriye dönük pazarlama hedefleri ve bu hedeflere ulaşmayı sağlayacak olan pazarlama stratejileri, taktikleri ve programlarının hazırlanması işlemidir.

Pazarlama planı,

bir işletmenin uygulaması gereken tüm pazarlama faaliyetleri ile bu faaliyetlerin nasıl uygulanacağı ve kontrol edileceğini gösteren yazılı bir dokümandır.

Stratejik pazarlama planı,

bir işletmenin belirli bir hedef pazarda hedeflerine ulaşabilmesi için gerekli kaynak ve metotları göstermektedir.

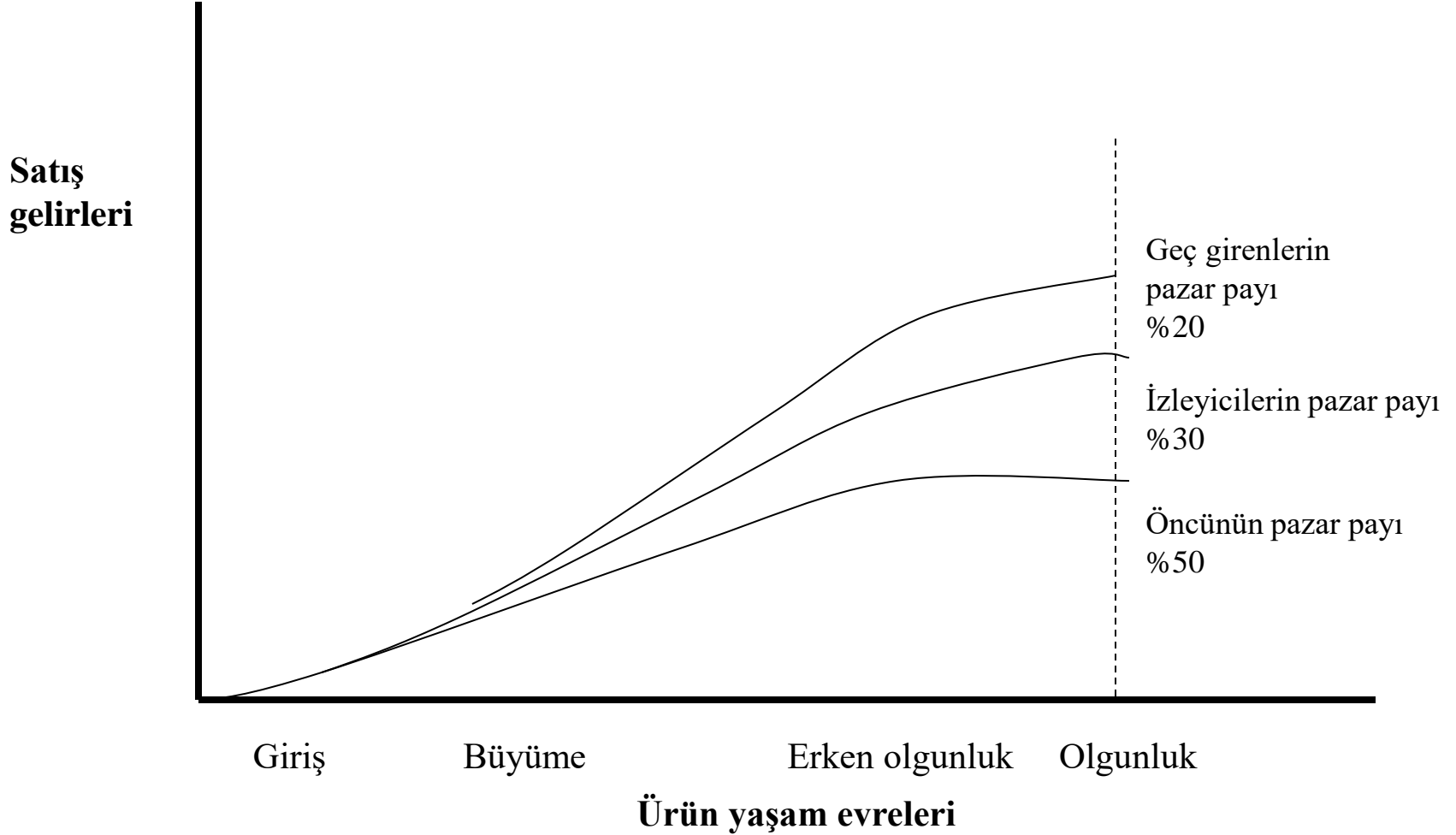
Pazarlama programı,

bir işletmenin aynı anda uyguladığı ve kullandığı pazarlama stratejilerinin tümüdür.

Rekabetçi Pazarlama Stratejileri

- Pazar liderliği stratejisi
- Rakiplere meydan okuyucu strateji
- İzleyici strateji
- Yer bulma stratejisi (Niş Strateji)

Büyüyen Pazarlarda Öncü ve İzleyicilerin Pazar Paylarının Gelişimi

Öncü ve İzleyicilerin Başarılı Olma Faktörleri

Öncüler için

- Büyük ölçekle pazara girme
- Geniş ürün hattı
- Yüksek ürün kalitesi
- Yüksek tutundurma harcamaları

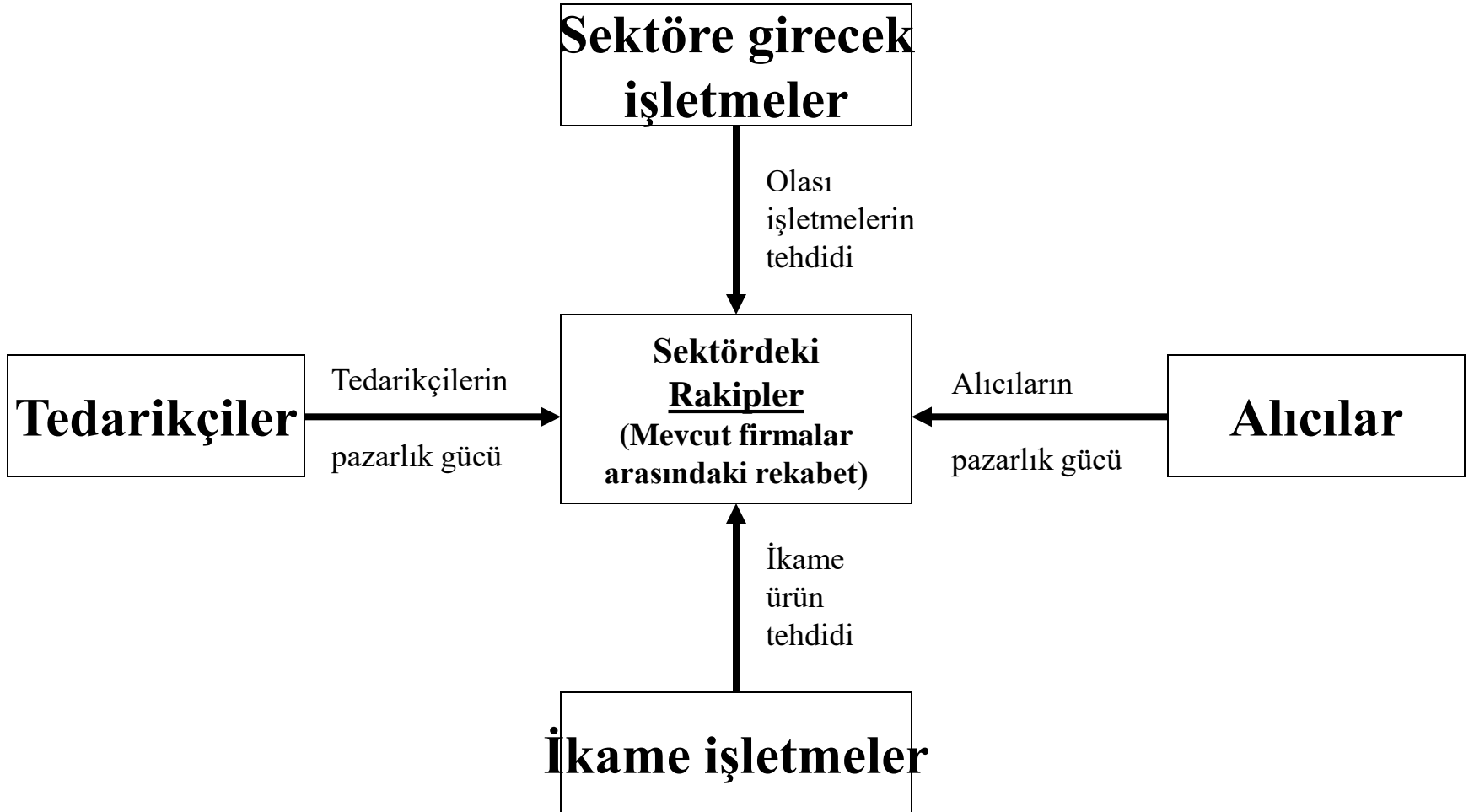
Meydan okuyucular için

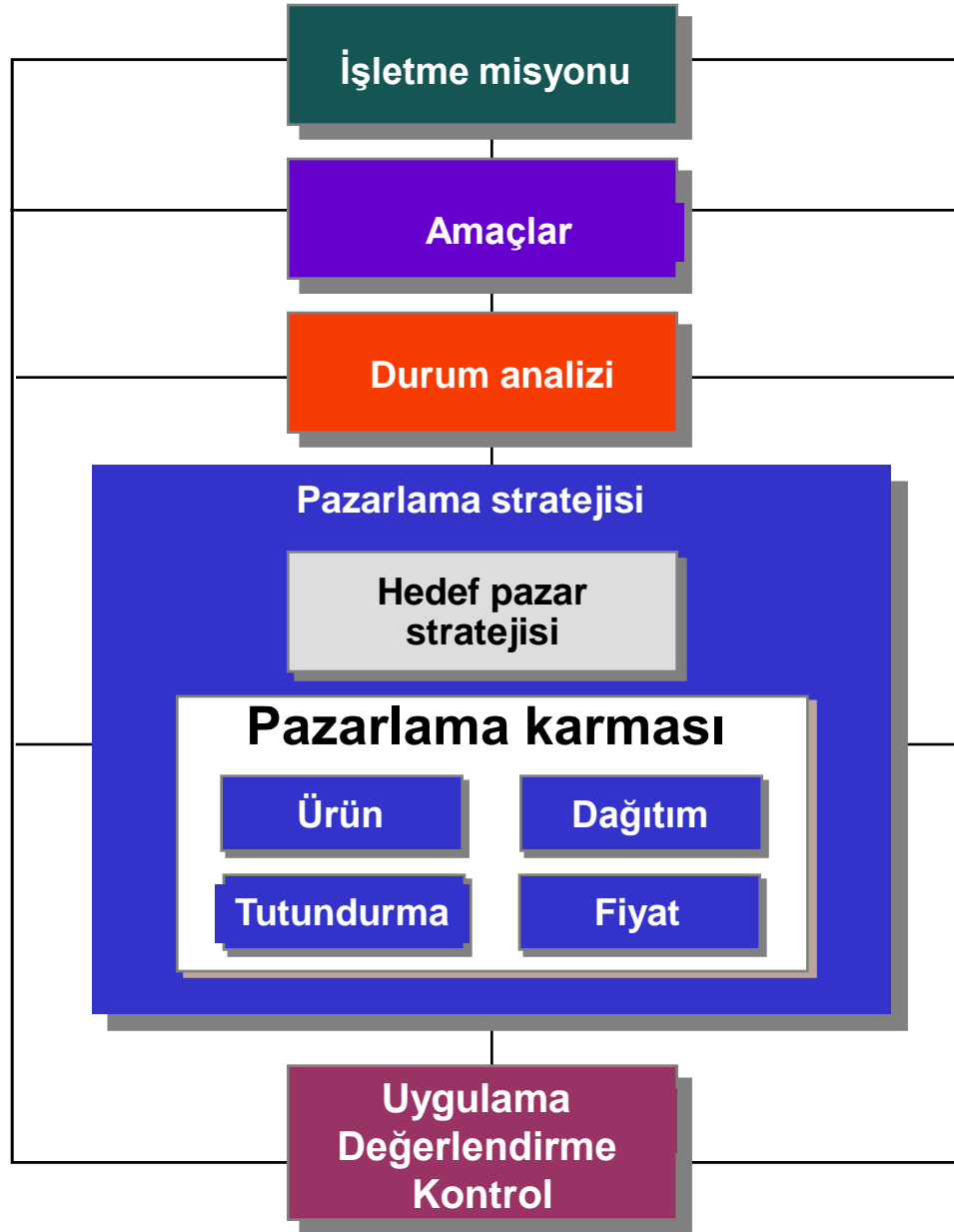
- Öncülerden daha büyük ölçekle pazara girme
- Ürün teknolojisi, kalitesi ve müşteri hizmetlerinde öncülerden daha iyi sıçrayışlar yapma

Geç girenler için

- Çevredeki pazar bölümleri veya pazar boşluklarına odaklanma

Sektörel Rekabet Belirleyicileri

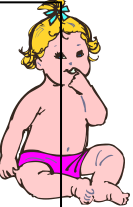

Pazarlama Planlaması Elemanları

Durum Analizi

- İş Portföy Analizi
  - BCG Büyüme/Pazar Payı Matrisi
  - Pazar Çekiciliği/İşletme Konumu Modeli
  - PIMS Programı
  - Shell Yönlü Politika Matrisi
- SWOT Analizi

Durum analizi

BCG Büyüme/Pazar Payı Matrisi

	Yüksek	Nispi Pazar Payı	Düşük
Yüksek Pazar Büyüme Oranı	 Yıldızlar	Soru İşaretleri (Problemlı çocuklar) 	
Düşük	Sağmal İnekler (Nakit kaynakları) 	Köpekler 	

Durum analizi

GE Pazar Çekiciliği/İşletme Konumu Modeli

Pazar Çekiciliği
Düşük Orta Yüksek

Çok çekici	Çekici	Kabul edilebilir
Çekici	Kabul edilebilir	Kaçınılması gerekli
Kabul edilebilir	Kaçınılması gerekli	Kaçınılması gerekli.

Güçlü

Orta

Zayıf

İşletmenin konumu

Durum analizi

Shell'in Yönlü Politika Matrisi

<i>Rekabet kabiliyeti</i> Güçlü Orta Zayıf	<i>Yatırımı kes</i>	<i>Kademeli çekilme</i>	<i>Risk yüklen</i>
	<i>Kademeli çekilme</i>	<i>Sürdür veya büyümeye çalış</i>	<i>Daha fazla gayret</i>
	<i>Nakit üreticisi</i>	<i>Büyüme potansiyeli arama</i>	<i>Liderliği muhafaza et</i>
	Çekici değil	Ortalama	Çekici
	İşletmenin Sektörel Karlılık Konumu		

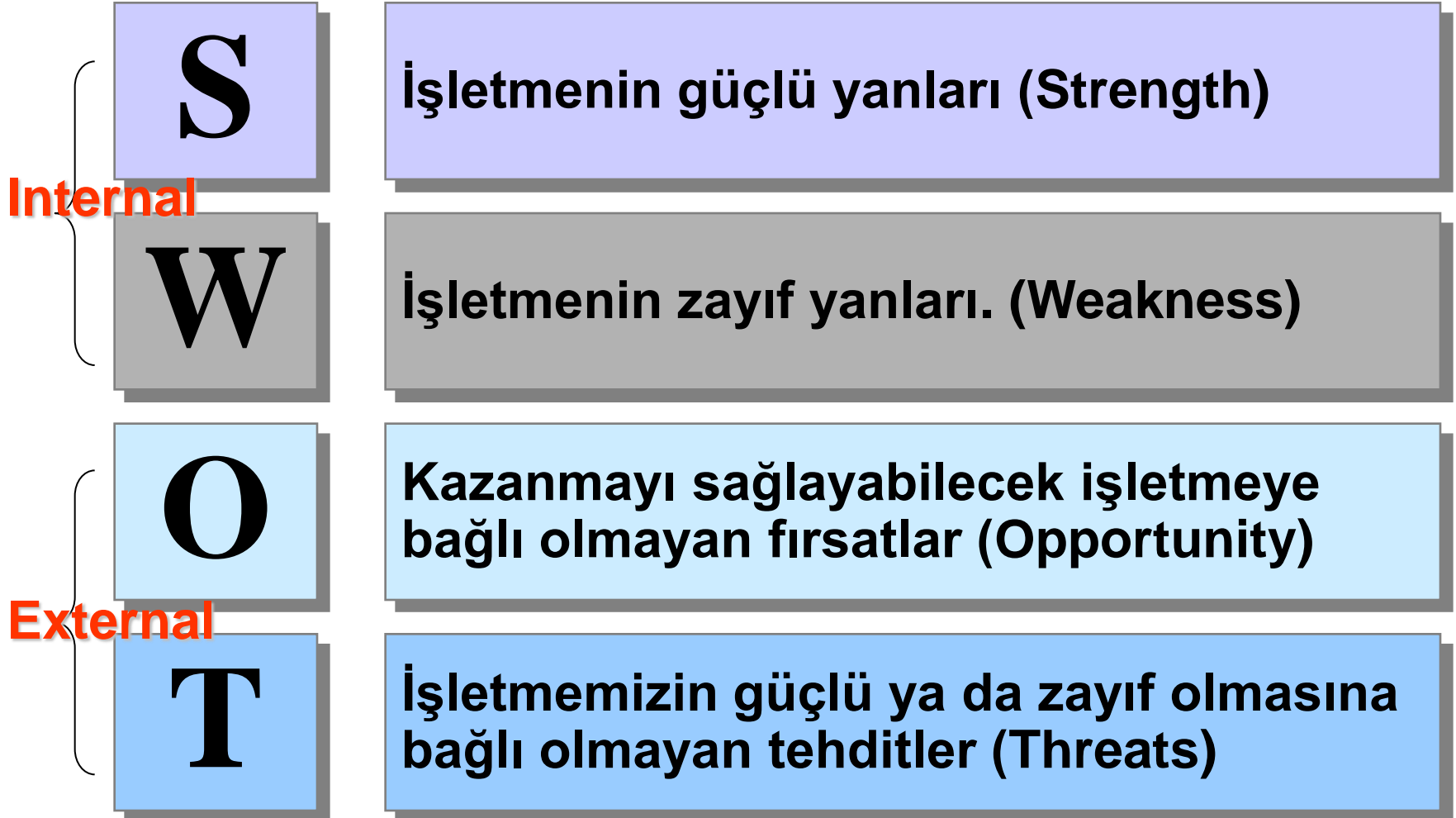
PIMS

(Profit Impact of Market Share)

- Kârlı pazar bölümleri
- Daha az kârlı pazar bölümleri
- Daha fazla kâr potansiyeli taşıyan pazar bölümleri

SWOT Analizi

Afium

S

- Tek olması
- Çok mağaza bir arada
- Kavşakta
- Konumu iyi
- Markalar var
- Alternatifli
- Eğlence yerleri var
- Luna park var
- İş imkanı yaratıyor

W

- Üstü açık
- Şehirden ulaşım zor
- Uzak

Afium

O

- Alternatifsizlik
- Çevredeki oteller
- Şehirlerarası yol

T

- Özdilek
- Devlet yolu geçme tehlikesi
- Hızlı tren ?

Hedef Belirleme

Performans Kriteri

- Pazar payı
- Yenilik
- Kârlılık
- Çalışan performansı ve tutumları
- Sosyal sorumluluk

Hedef Örneği

- Markamızı pazar payı bakımından sektörde bir numara yapmak
- Satışların en az %7'sini araştırma-geliştirmeye harcamak suretiyle yeni ürün pazara sürmede lider olmak
- Yatırımlarda geri dönüş oranını %15'ten aşağıya düşürmemek
- Çalışanların tatmin düzeyini sektör ortalamasından aşağıya düşürmemek
- Toplumsal beklenti ve çevre ihtiyaçlarına uygun davranmak

Stratejik Alternatifler

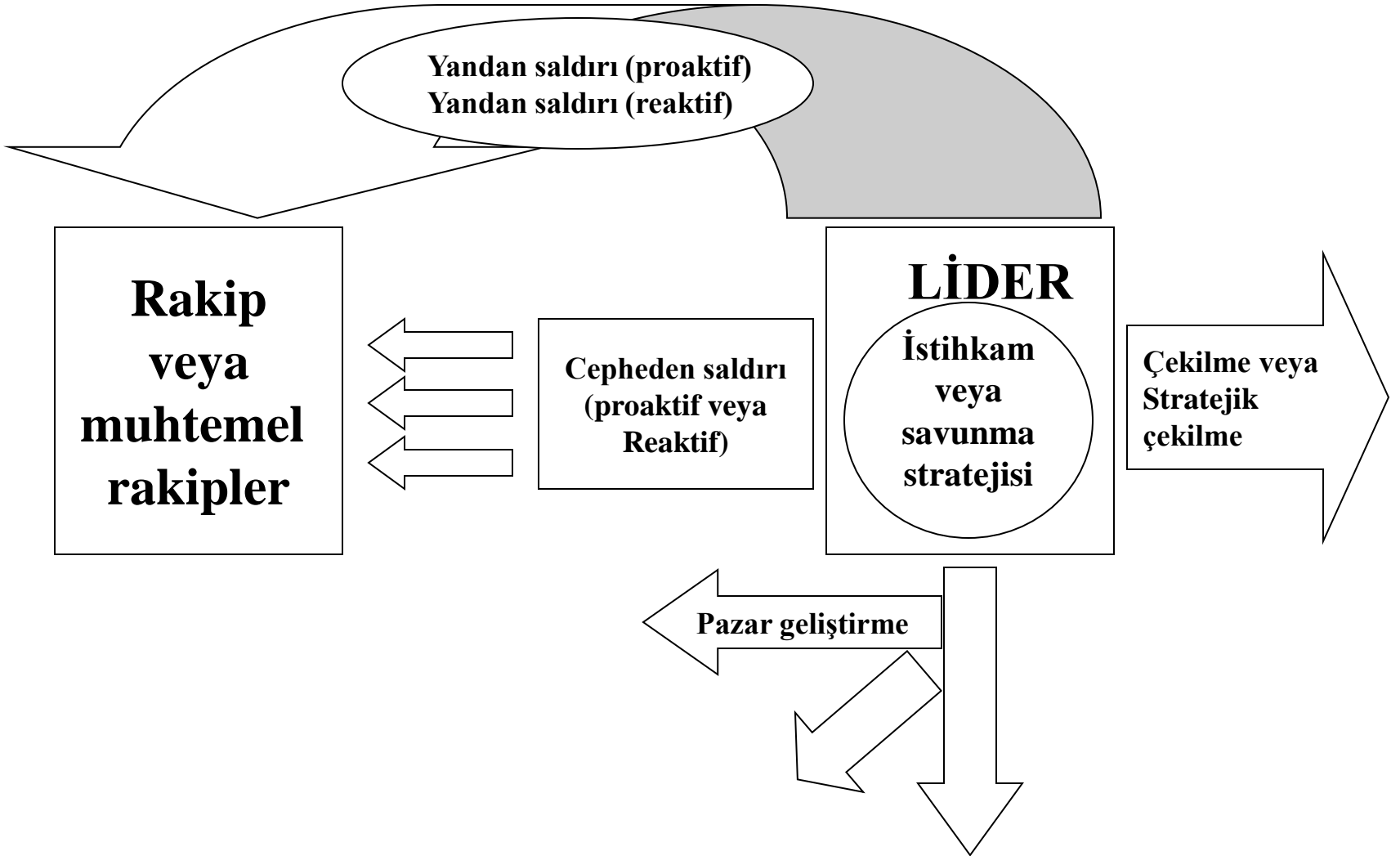
- **Saldırıya Yönelik Stratejiler**

- Cepheden Saldırı
- Kanattan Saldırı
- Kuşatma Çevirme Saldırısı
- Bypass Saldırısı
- Gerilla Saldırısı

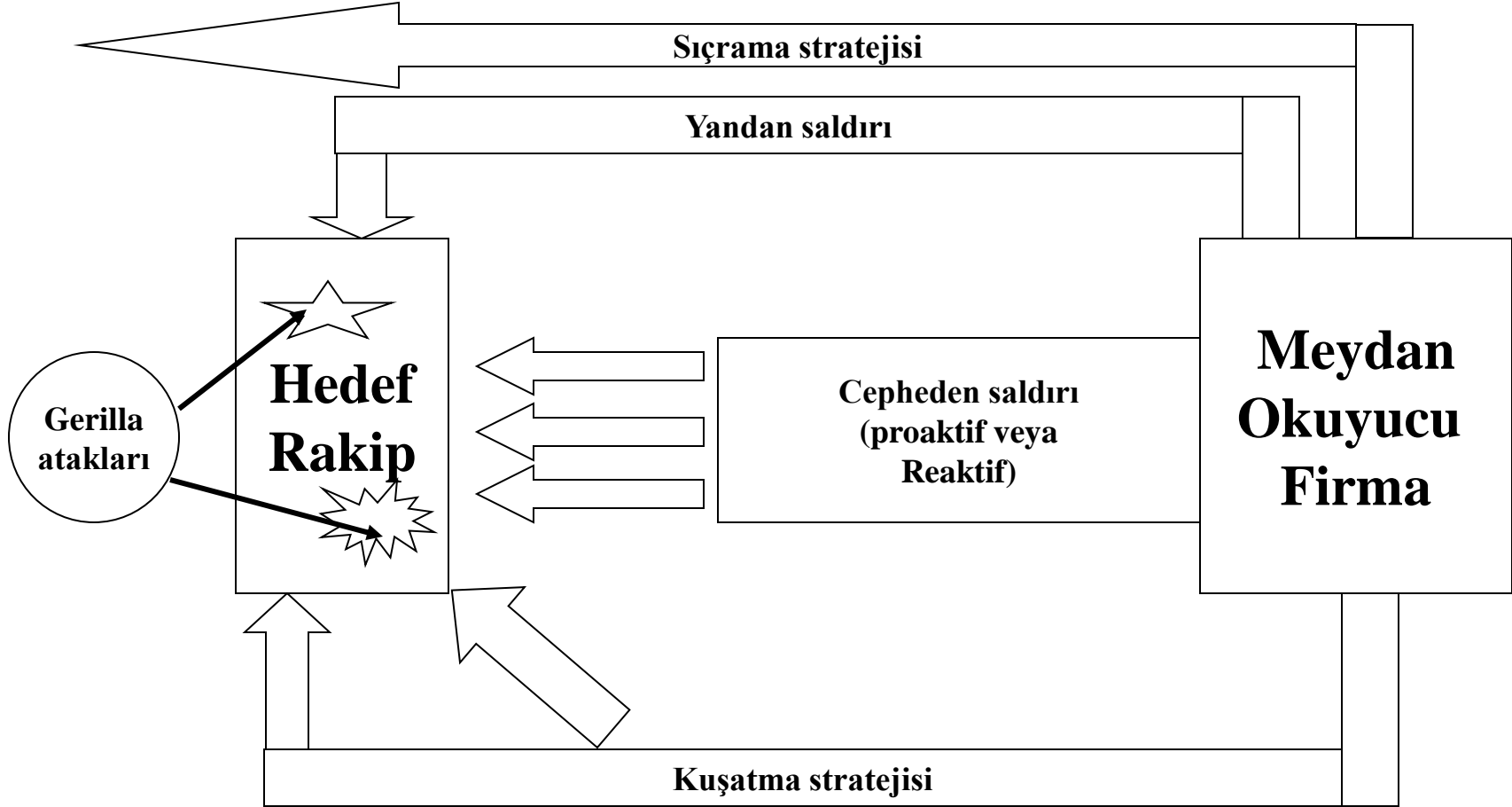
- **Savunmaya Yönelik stratejiler**

- Konum savunması
- Kanat savunması
- Kontr Savunma
- Engelleyici (Caydırıcı) Savunma
- Oynak/Esnek Savunma
- Stratejik Geri çekilme

Büyüyen Pazarlarda Piyasa Liderlerinin (Öncülerin) İzleyebileceği Stratejiler

Büyüyen Pazarlarda Meydan Okuyanlar İçin Stratejiler

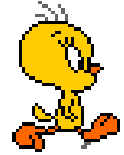
Saldırı

- Pazara girebilmek amacıyla ;
- Pazardan daha fazla pay almak amacıyla
- Pazarda yerleşik güçlü firmalara karşı
- Çoğu zaman yeni ve küçük firmalar tarafından yapılır.
- Güçleri benzer firmaların saldırısı pazar şartlarındaki bir değişimden veya pazar şartlarını değiştirme isteğinden kaynaklanır.

Saldırı Stratejisi olarak Cepheden Saldırı Özellikleri

- Pazar liderine yönelik
- Kafa-kafaya saldırı
- Güç üstünlüğü sağlama amaçlı
- Süreklilik gerektiren
- Maliyetli
- Saldıran firma ciddi kayıplara maruz kalır
- (İmza – Koç örneği)

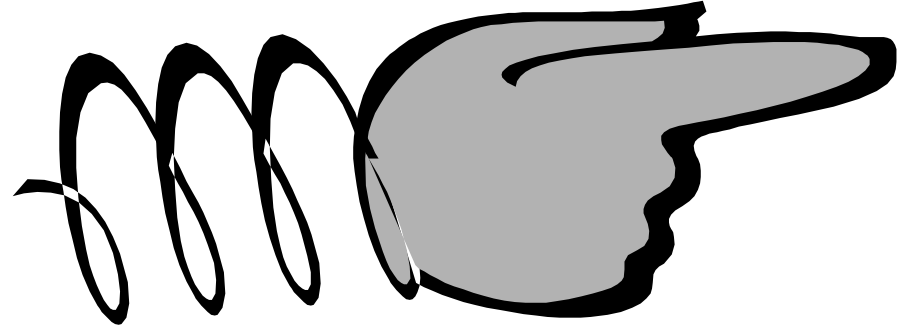
Saldırı Stratejisi olarak Cepheden Saldırı Yöntemler

- Rakibin ürünlerinden daha üstün ürünler sunmak
- Daha düşük fiyatlar
- Yeni müşteri hizmetleri sunma
- Ciddi bir yeni üretim kapasitesi kurma
- Yoğun reklam kampanyaları
- Rakibin zayıf olduğu alanlarda yeni ürünler geliştirmek
- (Havayolları şirketleri)

Saldırı Stratejisi olarak
Kanattan Saldırı
Özellikler

- Kanattan saldırı başlatana cepheden saldırı ile karşılık veren rakip işletme önemli avantaj yakalayabilir
- Bölümlere ayrılmış pazarlarda uygulama şansı yüksektir
- Cepheden saldırı durumunda kazanma ihtimali zayıfsa kanattan saldırı yöntemi kullanılır

Saldırı Stratejisi olarak

Kanattan Saldırı

Yöntem

- Mücadele rakibin değişik nedenlerle (başarısızlık ya da henüz faaliyete başlanmamış olması gibi) bıraktığı pazar boşluklarından başlamaktadır.
- Rakibin esas faaliyet alanının dışında bir alandan başlayarak rekabeti sürdürme
- Reklam kampanyaları, halkla ilişkiler, kişisel satış yolu ile...

Saldırı Stratejisi olarak

Kuşatma Çevirme Saldırısı

Özellikler

- Rakibin zayıf olduğu birden fazla alandan başlayarak saldırıya geçme
- Rakibi kendi içine kapanmaya ve moralini bozmaya yönelik
- Saldıran işletme pazarda başarı yakalarken, rakip işletme bu başarının “önemsizliğine” inanır
- SEIKO Örneği, Japon otomobillerinin 1970’li yıllarda Amerikan pazarına girmesi

Saldırı Stratejisi olarak

Kuşatma Çevirme Saldırısı

Yöntemler

- Rakibin ürünlerinden daha iyi ürünlerle pazara girerek Pazar payı elde etmek
- Pazar nişlerine girerek Pazar payı elde etmek
- Rakibin pazardaki etkinliğini engelleyecek dağıtım ve tedarik* kanallarının kesilmesi

Saldırı Stratejisi olarak

Bypass Saldırısı

Özellikler

- Güçlü konumdaki rakip firmayla yüzyüze gelmeden pazarda pay alma amacı güder
- Başarı bir ölçüde geliştirilen farklılığın taklit edilemez oluşuna bağlı

Saldırı Stratejisi olarak

Bypass Saldırısı

Yöntemler

- Nişler ve innovasyon, yeni teknoloji
- Lider firmanın esas faaliyet alanı dışında görünen ürünlerle pazara girip rakibin müdahale edemeyeceği bir dağıtım dağıtım kanalını kurmak
- Compact Disc (CD)-teyp kasetleri örneği

Saldırı Stratejisi olarak

Gerilla Saldırısı

Özellikler

- Büyük kaynaklara sahip olamayan küçük işletmelerin uyguladığı stratejiler
- Vur-kaç ve yanılma tekniğine dayalı
- Sürpriz uygulamalarla pazarda yer edinme çabası
- Belirli bölgelerde belirli zamanlarda- sürekli değil
- Gerilla saldırısı yapan işletme hedef haline gelebilir, gerilla saldırısı yapan pazar lideri gibi davranmamalı
- Gerilla saldırısını yapan gerektiğinde üründen, markadan ve işten çekilebilmelidir.

Saldırı Stratejisi olarak

Gerilla Saldırısı

Özellikler

- Rakip firmaların yeni ürün testi yaptıkları sırada fiyat rekabetine açmak
- Rakiplerin dikkatini dağıtıcı konumlandırma kampanyaları-reklamları
- Geçici stratejik ortaklıklar
- Haksız rekabet iddiaları
- Patent ihlalleri
- Yanıltıcı reklamlar
- Olumsuz içerikli virütik pazarlama

Savunma

- Pazara girmek isteyen
- Pazardan daha fazla pay almak isteyen firmalara karşı
- Pazarda yerleşik firmaların
- Pazar payını korumak amacıyla uyguladığı stratejilerdir.

Çanakkale Geçilmez

Savunma,

- Ürün iyileştirmesi,
- Pazar büyümesi,
- müşteri sadakatinde artış sağlıyorsa,
- Savunma stratejisi saldıran işletmeyi çok daha **zor durumda** (katlanması zor bir maliyet gibi) bırakıyorsa,
- Uygulanan savunma stratejisi daha sonra pazara girmek isteyenler için önemli **engeller** oluşturarak uzun dönemli rekabet avantajı sağlıyorsa,
- Savunma taktiği, saldırı yapan işletmece ciddiye alınarak saldırıdan vazgeçmeye neden oluyorsa (**caydırma**)

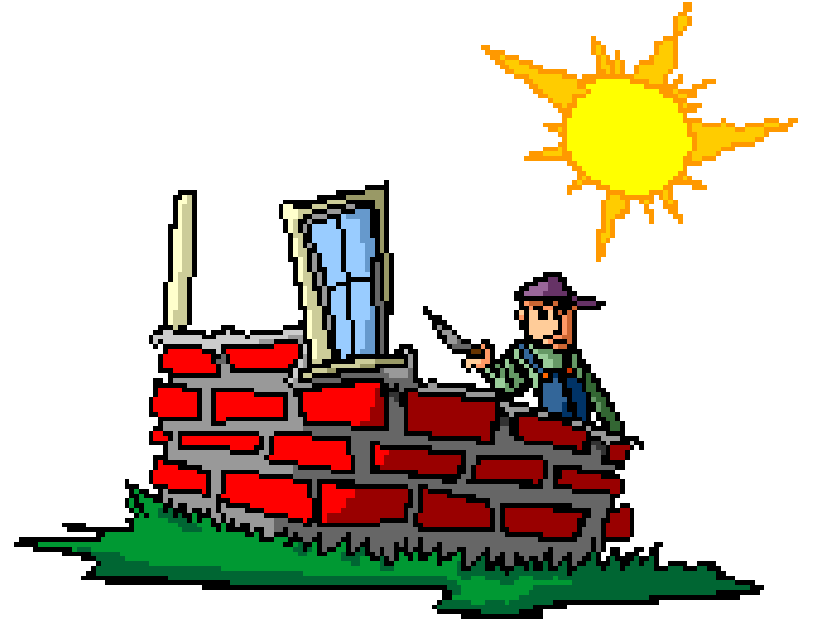
rekabet avantajı sağlar

Konum Savunması

- Firma ürünlerini olumsuz etkileyecek saldırılara karşı engeller oluşturma
- Savunma duvarları oluşturarak rakiplerin aşamayacağı surlar inşa etmek amaç
- Ürünleri, rakip ürünlerden (ikame-potansiyel ürünleri dahil) farklılaştırmak
- Marka sahibi olmak önemli bir avantaj sağlar
- Zayıf alanları güçlendirme gerekli

Kanat Savunması

- Esas ürüne ve markaya karşı olmayan bir saldırıya karşı esas ürün dışında bir ürünle cevap verme
- Yeni markalar oluşturma
- Pazardaki boşlukları doldurmak isteyen işletmelere rakip olacak yeni ürünler markalar oluşturarak rakibin güçlenmesini engellemek
- Ülker-Halk

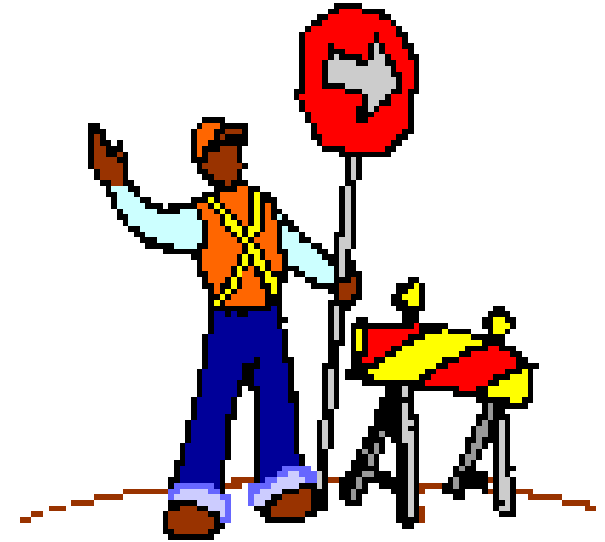

Kontr savunma

- Saldırıya misilleme ile karşılık verme mantığından hareket eder
- Rakibin saldıran yönüne değil zayıf yönüne yöneliktir
- Rakibin pazara yeni bir ürün sunması durumunda daha kaliteli yeni bir ürünle karşılık vermek
- Rakibin saldırı içeren tutundurma kampanyalarına karşılık rakibin zayıf olduğu alanlarda saldırı gerçekleştirmek

Caydırıcı (proaktif) Savunma

- Rakibin saldırısının muhtemel olduğu alanda ve zamanda karşı saldırıya geçme
- Rakibin planladığı saldırıdan vazgeçmesine neden olmak amacı taşır
- Reaktif savunma değil proaktif savunma içerir

Oynak / Esnek Savunma

- Gerilla saldırılarına karşı
- İşletme pazara sunduğu ürünlerde değişiklik ve iyileştirme yaparak saldırıların hedefini şaşırtmaktadır
- Esnek organizasyon, girişimci ruh, iyi işleyen bir pazarlama bilgi sistemi ile mümkündür
- Pazara sürekli yenilenen ürünler sürmek
- Tutundurmada odak değiştirme

Daralma veya Stratejik geri çekilme

- Tüm pazar bölümlerini etkin şekilde kontrol altında tutamayan işletme planlı şekilde bazı bölgelerden çekilir
- Rakibin zorlaması olmadan geri çekilme gerçekleşir
- Gücü belirli noktalarda yoğunlaştırma amaçlıdır
- Ürün karmaşasında budama
- Geri çekilme İşletme için hayati önem taşımamalı
- Pazardan tamamen çekilme,
- Pazarın bir bölümünden çekilme ,
- Belirli bir ürünü bırakma,
- Ürün hattının çekilmesi,
- Markanın çekilmesi

Küçülme Stratejileri

- Piyasada ciddi nakit sıkıntısı baş göstermesi
- Satışlarda görülen daralmalar ve talebin düşmesi
- Banka kredi faizlerinin artması
- Siyasi istikrarsızlık
- Temel yeteneklerin zayıflaması
- .....

gibi nedenlerle pazarlama yönetimleri küçülme stratejileri izleyebilirler

Pazarlama Stratejisi Geliştirme

- Konumlandırma
- Büyüme stratejileri
  - Yoğun büyüme
  - Çeşitlendirerek büyüme
  - Entegrasyonla büyüme
- Pazarlama yaklaşımları
  - Farklılaştırılmamış pazarlama
  - Farklılaştırılmış pazarlama
  - Yoğunlaşmış pazarlama

Büyüme stratejileri

Ürün \ Pazar	Mevcut	Yeni
Mevcut	<i>Pazarın Geliştirilmesi</i> (Pazara nüfuziyetin artırılması)	<i>Ürün geliştirme</i>
Yeni	<i>Pazar geliştirme</i>	<i>Çeşitlendirme</i> (Diversification) Konsantrik: mevcut işle ilgili konglomerasyon: mevcut işle ilgisiz

Büyüme Stratejileri

Yoğun Büyüme

Pazara nüfuz etme

- Mevcut müşterilerin kullanım miktarını artırma
- Ürünü kullanmayanları çekme

Pazar geliştirme

- Yeni coğrafi alanlara girme
- Farklı dağıtım kanallarını kullanma
- Alternatif tutundurma çabalarını kullanma

Ürün geliştirme

- Yeni ürün özellikleri ekleme
- Ürün özelliklerini değiştirme
- Yeni ürün geliştirme

Bütünleştirici Büyüme

Geriye doğru bütünleşme

İleriye doğru bütünleşme

Yatay bütünleşme

Çeşitlendirerek Büyüme

Konsantrik çeşitlendirme

Yatay çeşitlendirme

Konglomeratif çeşitlendirme

Pazara En İyi Giriş Stratejileri

Ele Geçirme Stratejisi

- Lisans anlaşması
- Ürün haklarının satın alınması
- Şirketin satın alınması
- Başka firmalarla birleşme
- Takas

İçten Geliştirme Stratejisi

Ortak Girişim Stratejisi